

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . . 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a lapulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Helyneveinkről.

(A csikszegieknek szíves üdvözlét.)

azánknak viharterjes multja úgy hozta magával, hogy a nagy magyar alföld egykor népes városai és községei a török hódoltság korában jobbára vagy elpusztultak, vagy csak elváltoztatott névvel jutottak a jelenkor térképeire. Magának a Bácska-ságnak területéről is sok községet törölt le az idők mindent elsodró vihara, sőt olyan községünk is van egy tucat, a mely a török idők előtt egészen más néven szerepelt. Petrovosszellő ez utóbbiak közé tartozik. E község neve nyiltan mutatja, hogy némely régi helynevek lassankint elszlávosodtak, ami könnyen érthető, ha tudjuk, hogy a török hódoltság korában a magyarság a vidékről elpusztult s helyébe jobbára szerbek költöztek. Ezek a szerbek a helységek régi neveit csak ott tartották meg, a hol az előtűk érthetetlen és így lefordíthatlan volt; a mely nevet azonban le lehetett fordítani, azt le is fordították.

Helyneveink egyrésze tehát ekként elszlávosodott s ily szláv alakban jutott át a jelenkorba. Ez a jelenkor azonban nagy változásokat idézett elő a mi szláv nevű községeinkben. A magyarság a mult század óta rohamosan terjeszkedett a bácskai részekben s főleg a Tisza jobbpartján tett tetemes hódításokat. Az egykori tiszta-határvidéki szerb községek Szegedtől Titelig egyenkint magyarosodtak, úgy hogy jelenleg a magyarság — az u. n. csajkáskerületi községeket kivéve — mindenütt nagy többségben van.

Igy áll a dolog — hála a magyarok Isteneinek — Petrovosszellőn is, a hol a magyarosítás már annyira terjedt, hogy a község szláv nevének megmagyarisítására is rákerült a sor. Csak inémt olvastuk t. i. e. b. lapok hasábjain azt az öröndetes és követésre méltó szép hirt, mely szerint e község érdemes képviselőtestülete, egyik közgyűlésén hozott határozatával, Petrovosszellő nevét „Csikszeg“-re változtatni óhajtja s ez iránt az illetékes kormányhatóságokhoz kérelmet intézett.

A mennyire öröndünk az érdekes jelenségnek, mely szerint egy nagyközség elszlávosodott nevét magyaros hangzású névvel kívánja fölcserélni: ép annyira sajnáljuk viszont, hogy az új névnek megválasztásánál nem vettek egy lényeges szempontot figyelembe. Nincs semmi kifogásunk ugyanis a „Csikszeg“ elnevezés ellen nyelvtani vagy földrajzi tekintetben, mert e szó más analógiák nyomán nyelvtanilag korrektil van képezve; másrészt a geografia szerint is helyes ez a név, mert a Csik-ér tudvalevőleg Petrovosszellőnél ömlik (ha van vize) a Tiszába.

De igen is lehet e név ellen kifogás történeti szempontból, s éppen ez az a szempont, melyet Petrovosszellő t. értelmisége figyelmére nem méltatott. Petrovosszellő községe t. i. fennállott már a mohácsi vész előtt s okmányokkal lehet igazolni, hogy „Péter-rév“-nek hívták. Mint ilyen nevű birtok jutott Zsigmond király utján az 1402. évi tatai egyezség szerint Lazarevity István szerb fejedelem vejének Brankovics Györgynek, a későbbi szerb deszpótának, tulajdonába, honnan utóbb aztán mások öröklék. Ez uraim, t. petrovosszellői urak, oly körülmény, a melyet kár volt ignorálni, a mi nézetünk szerint, mert ha a történelmi mult iránt illik némi kegyelettel viseltetni, s ha Petrovosszellőnek a multban ily szép magyar neve volt, a mely a tiszta magyaros hangzáson kívül a község geografiai helyzetét is jelezte: úgy bizonyára semmi szükség nem foroghatott fenn az iránt, hogy egészen új nevet alkossunk. Egy szerben a régi „Péter-rév“ nevet kellett volna visszaállítani ősi jogaiba, melyet a XVI. és XVII. században ide települt szerbek fordítottak vagy változtattak „Petrovosszelo“-ra.

Mindezekkel pedig nem azért hozakodtunk itt elő, mintha a petrovosszellői t. értelmiséget eddig már megállapított névmagyarisítási tervzetől eltántoritani vagy lebeszélni akarnók (hisz már közgyűlési határozattal állunk szemben!), hanem egyenesen azért, mert szeretjük hinni, hogy

Petrovosszellő érdemes közönségének példáját Bács-Bodrogh vármegye egyéb hazafias, bár furcsa szláv hangzású névvel keresztelt községe is követni fogja s így hovaelőbb más községek is lesznek, a melyk neveiket magyarosítani óhajtják. A község nevek ilyenmü visszamagyarisítása egészen hazafias érdek, e téren tehát szláv nevű községeink méltan követethetnek a petrovosszellőiak példáját; csak azt aztán ne tévesszék szemelől, hogy ott, a hol a községnek történetileg ismert szép magyar neve volt, nem kell szemenszedett új neveket alkotni. Ezt az álláspontot kell a községeknek elfoglalni, mert ezen az alapon történik éppen a jelenben más vármegyékben is a helynevek magyarosítása.

Dudás Gyula dr.

Szulik József temetése.

„Egyszerű fakoporsóban akarok fektüdni; nem kiváltságos, hanem a sorrendet meg nem bontva, elhunyt hűveim között a földben és nem sirholban kívánok pihenni; a túlságos harangozást kerüljük; koszorúkat nem kívánok.“

Ez volt végakarata annak, aki életében is külpompára nem sokat adott, hanem egyháznak, hazájának, rokonainak, az emberiségnek, az irodalomnak élt, és volt öröme és úgy tudott élni, hogy szeretetéből mindnyájának elég jutott ki, ezenfelül mindenkivel jót tenni, mindenkit tehetségehez képest boldogítani, egyik főtörkévése volt és e törekvésében az isteni gondviselés az emberiség, szenvedő embertársai javára hathatósan támogatta is. Hónapok óta igen súlyos betegségben szenvedett olyannyira, hogy már régóta tartottunk a katasztrófától, s mégis mikor mult hó 31-én d. u. 1/4 órakor bekövetkezett, megdöbbenünk, mert nem tudtuk elgondolni azt, hogy az, akit annyira tiszteltünk, annyira szerettünk, itt hagyjon bennünket, hogy azok a szelid kék szemek, melyekbe tekinteni oly öröm volt, azok az ajkak, melyekről a legszebbeket, a legjobbakat hallani megszoktuk, örökre lezáruljanak, elnémuljanak, azok a kezek, melyek csakis jótéményt gyakoroltak, többé meg nem mozdulnak.

Egypár év óta dolgozott testében a gyógyíthatlan betegség, de néha hónapokon keresztül jól érezte magát, régi vidám kedélyhangulatban visszatért, rendes foglalkozását folytatta, hivatali állásából kifolyó teendőit végezte, e mellett az általa annyira szeretett irodalomnak elég időt szentelt.

Ez több ízben megtörtént s azért legutóbbi ágyba esése után is bízunk abba, hogy ez muló baj lesz. József napján, március 19-iki nevenapján a nála volt gratulánsoktól igen kedélyes hangulatban bucsuzott el, Budapestre, a Szent-István-társulat közgyűlésére utazandó.

Mikor utójára magunk maradtunk, oly nyugodtan, oly örömmel jelentette ki: „tudod oly nyugodt vagyok, annyira rendben vannak ügyeim, hogy akár mindjárt meghalhatnék is, halálom után mindent a legnagyobb rendben találhatnánk.“

Jól estek neki az őszinte üdvözlések. Elment, pár nap mulva megjött, de ekkor baja súlyosabbra fordulván, ágyba döntötte s azóta ugyszólván fel sem kelt többet, mert azt, hogy egy-egy napra fenn volt, nem tekinthetjük felejtésnek.

Állapota rosszabb és rosszabbra vált, makacs gyomorbaja táplálkozni nem engedte, a test tehát erőt nem nyerhetvén, orvosa és testi-lelki barátja legönfeláldozóbb segélye dacára, végkimerültség folytán a halál bekövetkezett.

Megkondult a nagyharang háromszor, kintűtek a templom, a városház erkélyére és tornyára, a népkör, a katolikus körre a fekete lobogókat, egyik száj a másiknak adta a hirt „meghalt a prépost“, a sürgönyök röptek a világ tájai felé, terjesztvén e megdöbbenő esemény híreit, az arcokon levertség, a beszédben a szomorú, nyomasztó hangulat vált uralkodóvá.

Most jutott eszébe újra mindenkinek, ki volt az, akit elvesztett? Most tudtuk meg csak igazán, hogy benne mit veszítettünk?!

Az egyház egyik legbugzóbb harcosát, a haza derék, hű fiát, az irodalom egyik fáradhatlan, buzgó ápolóját és Mecenását, az emberiség egyik nagy jöltevőjét.

Ezek mind a közérdekre vonatkoznak. Mit szóljak azonban azokról, a kik a természet rendje szerint legközelebb állottak hozzá? Szegény édes testvére és anyai részről unokaöccse és húgái, úgy testvérjének férje, a magával tehetetlen szélhűdött, évek óta beteg, a megboldogult sógora.

Ezeknek fájdalmát látva, a legkeményebb szív is megindult, a szemek homályosodni kezdettek s a fájdalom levezető csatornái, a könnyek megereedtek, mert testvérek, rokonok közt már a természet parancsa szerint szeretet az összefűző kapocs, de olyan gyengéd szeretetet, mint a milyen e családban uralkodott, ritka helyen tapasztalhatni. Azt az éveken keresztül tapasztalt önfeláldozást, melylyel kedves betegüket ápolták, ebben éjjel, nappal ébren töltve, csakis az őszinte igazi testvéri, rokon szeretet képes gyakorolni.

Hát mikor ezeket láttuk keservesen, zokogva sirni, akik a halált igen sok kiadásban látni hivatják, állásukból örökölték, az orvos és a két segéd-lelkész, egyik az ő kedves, jó, gyermekkori barátját és volt betegét, utóbbiak pedig a szeretett jó főnököt és barátot siratván.

Elmondhatjuk, hogy ezerek által megíratva ment el oda, honnan vissza út nincs.

Végakarata a legegyszerűbb temetés vala, de talán még sem sérthették meg azzal, hogy az mégis a legpompásabbá vált. Hiszen a szeretet, a tisztelet adójját rótták le akkor, mikor ezt külsőleg is kimutatni iparkodtak.

Nagyságos Bende József apát-kanonok úr már másnap az esti vonattal megérkezett s habár lábbaja annyira fejlődött, hogy csak két bot segítségével képes járni, a temetési terhes funkciót személyesen végezte. Ugyanaznap érkezett meg főt. Matoss János esperes Szent-Tamásról.

Másnap a temetésre megjelentek nagyságos Opicz Sándor adai plébános, tisz. kanonok, a moholyi, petrovosszellői, tiszta-földvári plébánosok, adai, petrovosszellői segéd-lelkész urak, kik a temetési szertartáson a helybeli segéd-lelkész urakkal együtt közreműködtek.

A halottasháznál a helybeli főt. gk. esperes, 2 plébános és 2 káplán urak a szertartás kezdetéig jelen voltak, később (pünkösdi ünnepök lévén) templomukba menni kénytelenítették; a főt. esperes úr még a templomi gyász-isteni tiszteletben is végig részt vevén.

Ott voltak vallás, nemzetiségi különbség nélkül mondhatni az egész város.

Dacára, hogy a megboldogult koszorúkat nem kívánt, régi gyermekkori barátja, Sándor Béla főispán úr ó méltósága gyönyörű koszorút küldött igaz barátjának. A községi képviselő-testület képviselőjének, az önszegélyző-egylet és a helybeli iskolának igazgatójúnak, azonkívül elővirágcsokrok és koszorúk pompáztak a gyász-ravatalon.

Tompa zuhanások jelezték azt a legmegrendítőbb pillanatot, mikor a koporsót lezárják. Általános sírás és jajjakkal reszkettették meg a levegőt. Eddig legalább láthattuk, de most már ez is megszűnt. Kivitték az udvarba, felhangzott a „de pro fundis“ örökké szép, megható, de egyidejűleg velőkik is ható dallama, s a „kirie“ hangjaival a háznál való szertartás végett érvén, odavitték a kedves halottat, ahol legszívesebben szeretett időzni, a templomba. Ott nagyságos Bende József apát-kanonok úr a mise előtt szívhöz szóló beszédet tartván, megkezdődött a gyászmise. Kántorunk ismert szép hangja az elérékenyüléstől fátyolozottabb volt mint szokott lenni. Hiszen ő irányában is főnök, meg jóbarát volt s tisztelet-és szeretettel ragaszkodott a megboldogulthoz.

Mise után ezer, meg ezer ember kísérte pihenő, nyugvó helyére szeretett plébánosát, atyját, jóbarátját, jöltevőjét és elhelyezték oda, ahova kívánkozott, hűvei közé, egysorba a koldussal, gazdaggal.

Most már élvezi a jól megérdemelt nyugalmat, mert annyit, amennyit ő szenvedett, nagyon kevés emberről mondhatni, azért nagyon is megérdemli a nyugalmat, lelke pedig az örök nyugalom, amit a jó Isten-től kívánunk is, a hátramaradottakat vigasztalja és segítje a jó Isten.

Hirek.

Személyi hír. A vármegye alispánja Vojnits István aljegyző kíséretében köruton van, hogy a halászi jog törzskönyveinek megfektetéséhez szükséges adatokat a helyszínen beszeresse. Ezen szóbeli eljárás számos bonyolult kérdést tisztáz és sok pernek elejét veszi.

Ujvidéki hírek. Ujvidék város törvényhatósága f. hó 6-án tartott népes közgyűlésén dr. Flatt Viktor főispán úr indítványára egyhangulag elhatározta, hogy Mária Valéria főhercegnőhöz egybekelése alkalmából hódoló feliratot intéz s a királyi család örömtünnepének emlékére Mária Valéria főhercegnő nevével fogja az építendő szegényházat elnevezni. — A városi tisztújítás napjára augusztus hó 31-ike tüztetvén ki, az előkészítettek megtételével a tanács bízott meg.

Iskolai ünnepély volt a helybeli főgimnázium tornatermében vasárnap, mint felségese urunk, Királyunk, megkoronáztatásának 23-ik évfordulóján. Bevezetésül az ifjusági dalárda a Hymnuszt énekelte el. Aztán előlépett Falcione László II. oszt. tanuló és elszavalta hatásosan Vörösmartynak Király-hymnusát. Ezután Városv Tivadar igazgató-helyettes félórát tartó szép beszéddel a nap alkalmosságához képest előadta a magyar szent korona viszontságait s Ofelőségének élettelével zárta be a beszédét. Záradékkul ismét a dalárda énekelte egy indulót.

Az anya a magyar költészetben. Ezen cím alatt ki boldogult Szulik József ó-becei esperes-plébános pár évvel ezelőtt egy anthológiát a magyar költőknek az anyára vonatkozó költeményiből. Mindazoknak, kik kedves prépostunktól egy kis emléket óhajtának birni, ajánljuk, szerezzék meg a szép gyűjteményt. Kapható a plébánián. Ára füzve 75 kr.

Érettségi vizsgálat. A helybeli áll. főgimnáziumban az érettségi vizsgálatok e hó 13-án, pénteken, fognak megtartani Fehér Ipoly, kir. tanácsos, tankerületi főigazgató elnökelete alatt.

Hirdetmény. Miután Zombor szab. kir. város területén, Hameder Károly két tanyáján, a szarvasmarha-állomány közt kitört ragadósszaj- és körömfájás folyó évi május hó 30-án végkép megszűnt, annál fogva az állategészségügy rendezéséről szóló 1888. évi VII. t. c.

vágrehabjtása iránt kiadott 40,000. ex 1888. számú miniszteri körrendelet 226. § a alapján, az általam f. évi május hó 24-én 107. eln. szám alatt kibocsátott hirdetményvel elrendelt övintézkedések ezennel hatályon kívül helyeztetek. Miről a városi közönséget tudomás és mihez tartás végett értesítem. Zomborban, 1890. évi június hó 8-án. Dr. Csibás Benő s. k., polgármester.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik Istenben boldogult Szulik József óbecsei prépost-plébános szomorú halála által minket ért nagy veszteség fölött érzett részvétüknek akár személyesen akár írásban kifejezését adták, mely fájdalomukat enyhíteni igyekeztek s kik a boldogultnak végtisztességén megjelenni szívesek voltak, ez uton fejezzük ki legőszintűbb hálánkat. Óbecsén, 1890. évi június hó 5-én. Dr. Kiss György és neje Szulik Betti.

Halálozás. Karvázy Antal ó futtaki községi s. jegyző, hosszas betegeskedés után a napokban elhunyt.

Villám. Óbecsén Horváth János házába a napokban beesett a villám s a vakolatot több helyen le-szorította; egyéb bajt azonban nem okozott.

Táncközben. Bács Földváron Úrnapiján vígan mulattak a legények Frenner korcsmájában. Táncközben azonban Dudás József és Nagy József hajba kaptak egy táncosnő fölött. A dulakodásnak az lett a vége, hogy a megbíeszközött Nagy Józsa holtan borult a szoba közepére.

Leköszönt elnök. Zentán Kozics István leköszönt a függetlenségi párt elnökségéről s kilépett a körből.

Gyűrés napfogatkozás lesz e hó 17-én, mely egész Európában — a keleti rész kivételével — és Afrikában egész az egyenlítőig látható lesz; nálunk a hold a napnak csak 56 századrészt fogja eltakarni, tehát valamivel többet mint a felét. Kezdeté délelőtt 10 s vége déli 1/4 órákor lesz.

Gyászír. Boldizsár Pál zsablayi ügyvéd ur családját súlyos csapás érte, amennyiben rövid 3 nap alatt 2 kis leánykáját Etelkát és Irénkét diphteritisben elveszté. Nagy részét mellett tisztelői és jó barátai által küldött számtalan koszorúk és virág hamazával örök nyugalomra tetették. Béke poraikra.

Ajánlkozás. Egy józanéletű fiatal gépész, szerezni föltételek mellett, alkalmazást keres. Címét megmondja a kiadó.

Pályázat. Hódsághon a járásbírósi aljegyzői állás üresedésben van. Pályázat 2 hét.

Csöd. Adán Stein Lipót ellen a csöd megszüntetett.

Hímen. Apatinban Weindl Mór nagybirtokos és nagykereskedő kedves, szép leányát, Mari kisasszonyt eljegyezte Pfeiffer N. eszéki földbirtokos.

Vasuti vendéglő-bérbeadás Szabadkán. A f. é. június 30-án megírt kérelemre vasuti vendéglő bérletre pályázat hirdettek. Ajánlatok bánatpénz nélkül f. é. június 15-ig a magyar államvasutak szegedi üzletvezetőséghez nyújtandók be, „Ajánlat a szabadkai pályavendéglőre“ fölirattal.

Leforrázta gyermekét. Zentán Szivák Viktória napszámosné két éves gyermekére rádőlt egy forró vízzel telt fazék s a szegény gyermek oly égési sebeket szenvedett, hogy még az nap belehalt.

Arverést hirdet a kulai járásbírósg Wickert Jakab 418 frtra becsült ingatlanaira Torzsán, továbbá Szarajlits Péter titeli lakos ellen 2744 frt erejéig.

Erdei mulatság. A „zombori önkéntes tűzoltó-egylet“ júniusa a „Sikarai“ erdőben június 14-én szombat fog megtartani. Gyülekezés az nap délután 2 órákor az őrtyán, kivonulás zeneszó mellett pont 1/2 3 órákor.

Arlejtés. A zombor városi végrehajtók részére szükségelt fuvarozást a vasárnap megtartott arlejtésen Sztójcs Pál vállalta el 2 frt 5 kr napi fuvardíj mellett.

Eljegyzés. Kulán dr. Molnár József kulai orvos jegyben jár Selick Mátyas ottani ügyvéd kedves leányával, Gizella kisasszonnyal.

Alkalmazást nyer. Egy segédjegyző alkalmazást nyerhet. Tudakozódhatni e lap kiadójánál.

Járvány kiütése. Cservenka és Madaras községekben a szarvasmarha között a száj- és körümfájás kiütött.

Nyugdíjazások. Veisz Pál rigyicai és Palezer Ede petrovozzelói tanítók betegség miatt nyugdíjaztattak.

A botrány vége. Ismeretes lapunkból dr. Grucis Jánosnak, a „Szrbzski Narod“ szerkesztőjének Angyelles patriárka hagyatéka elleni igénypörből folyólag zsarolás címén való meghuroclatása. Ezen ügyet az újvidéki kir. ügyészség végleg megszüntette, mert azon okmányok, melyekre Grucis követelését alapította, valótlanoknak bizonyultak.

Nyugdíjba-lépés. Újvidéken Tuschell Ferenc városi tanácsos 48 évi közszolgálat után nyugdíjba lépett. Újvidék városát 32 év óta szolgálja.

Hímen. Újvidéken Rechnitzer János, ottani jónévű fényképező kedves leányát, Mariska kisasszonyt, eljegyezte Császár Viktor Versceröl.

Szederfa a torony tetején. A szomszédos Batina (Kis-Közegh) baranyamegyei községnek nem egy nevezetessége, melyet az odatévedt idegennek nem mulasztanak el megmutatni. Ez a nevezetesség nem egyéb, mint egy két méter magas szederfa, a templom tornyának tetején, minden esztendőben kizöldel, gyümölcsöt hoz és husz év alatt gyökerei annyira belemélyedtek a torony falába, hogy a legerősebb vihar sem tudta onnan kicsavarni Batina bíszkeségét. — Ha ez bíszkeség, ilyen bíszkeséggel Baja is rendelkezik, hol tudomásunk szerint a plébánia-templom homlokzatán nem is egy, de két fa is díszel. Eper, avagy egyéb fa az, azt már nem tudjuk. Kalocsai N.

Tanügy. Csautavéren az iskolai évrzáró vizsgák f. hó 4, 6 és 7-én tartattak meg nagyszámu iskolaszéki tagok s más a tanügy iránt lelelkesülő polgárok jelenlétében. Mondhatom, hogy mind a hat teremben élvezettel hallgattak a szebbnél szebb feleleteket. Kiemelendőnek tartom mégis a Rekvényiné Gáspár Irén III. IV. és V. osztályú leányok iskoláját, hol a leányok minden előírt tantárgyól oly precíz feleleteket adtak, hogy minden megfigyelő teljesen meggyőződhetett arról, miszerint a leánykák teljes öntudatával is bírtak annak, amit mondtak Kis Béla I. osztálya pedig főleg a beszéd és értelem gyakorlat tantárgyánál minden jelenlévő figyelmét lekötötte. Letséges tehát a felekezeti iskolákban is szép eredményt felmutatni, csak képzett és lelkes tanókeket íparkodjunk megszerezni. Egy jelenvolt.

Városunk a múlt században. Iványi István ur, a megyei történeti társulat érdemes alelnöke, a társulat legutóbbi gyűlésén igen érdekes felolvasást tartott és címen: „A datok Zombor város múltjához és a város jövődelméi.“ Közöljük belőle a következőket: 1747-ben március 21. kelt a királyi kézirat, mely Zombor mezővárost 11 pusztájával szab. kir. várossá tette. A megelőző évben hadi és vármegyei házi adója még csak 7987 frt 83¹/₂ den. volt, de hogy a megnyert szab. kir. városi jogról ünnepélyes diplomát is kaphasson és hogy magát a kir. kincstártól is megválthassa, sok pénzre volt szüksége, itthon pedig éppen az volt a legkevésőbb. Ezért Halastól, Szabad-szállástól, br. Salmól Bécsben és az ő közvetítésével másoktól mintegy 200,000 rh. frtot vettek fel és zálogul lekötötték a várost minden jövedelmével, sőt a város összes lakosságát is minden vagyonával, úgy hogy egy mindnyájukért s mindnyájuk egyért in solido jótállt stb. De a város nem volt képes és nem is akart fizetni, a hitelezők zaklatták, mire újból házalni kezdték pénz után, míg végül Batyányi Ádám gróf kellő biztosíték és jó kamat mellett kielégítette a hitelezőket. Csakhogy a város most újra nem tördött se tökével, se kamattal, a miért szépen végrehajtást rendelt el fölötte és így Batyányi gróf a város tényleges földesurává lett. 1754-ben egyes nyugtalanok a rossz gazdálkodás miatt a város bíróját Parcesiet Miklós és a magisztrátus ellen Batyányi grófhöz Pestre deputációt küldöttek, de ezeket a magisztrátus jónak látta még a határon elcsipni és velük a maga módja szerint elbánni. E miatt aztán meg Batyányi perelt, a miért a várost el is marasztalták. A város azután még sokáig nyögi az adósságot, míg végre nagy nehezen kikeveredik belőle.

Felülfizetések. Az adai m. kir. földműves iskola növényekéi által az E. M. K. E. javára rendezett táncmulatság alkalmával felülfizettek: Kállay Ödön 2 frt 50 kr, Hildensab György 10 kr, Kállay Károly ifj. 50 kr, Krolp Antal 2 frt 50 kr, Pozsgay Imre 50 kr, Szathmáry József 1 frt, Dovelly Róbert 50 kr, Százmán Károly 50 kr, Jablonszky Miksa 50 kr, Úrményi István 10 kr, dr. Herzel Fülöp 50 kr, Biliczky Alajos 30 kr, Nagy P. Julis 30 kr, Szőke István (kerítés) 2 frt, dr. Huszagh Nándor 50 kr, Ofner Adolf 50 kr, Dreisziger Ferenc 50 kr, Szobonya Bertalan 1 frt, a mulatság tiszta jövedelme 5 frt 70 kr. Összesen 20 frt. A mulatság rendezői ez uton fejezik ki köszönetüket a nemes célra felülfizetőknek.

Hirtelen halál. Váci Julianna, sztanisicsi születésű, 21 éves nő, szombaton délután öt órákor a bajai úton menetközben hirtelen összerogyott és meghalt. Mint a megéjtett boncolás kiderítette, a szegény nő belső elvérzés folytán halt meg.

Öngyilkosság. Rickert Károly, Weidinger S. és Zs. helybeli fűszerkereskedő tizenégy éves tanonca, vasárnap estefelől ismeretlen okból egy zsinog felakasztotta magát. A szerencsétlen gyermeknek Bajmokon jómódú szülei vannak, kik maguk is kereskedők lévén, fiukat is kereskedői pályára szánták. Mi vihette az érzékeny lelkű fiút e vézetes tette, sejtetni sem lehet. Hátrabogyott levelében ily lakonikus rövidséggel búcsúzik el: „Szerbusz világ!“

Letartóztatott kéregetők. Egy magát chaldei papnak valló s iratai szerint is több névre hallgató egyént „szolgájával“ együtt e hó 8-án letartóztatta a sztanisicsi esendőrség; mert sem a miniszteriumtól, sem a vármegye alispánjától kéregetésre engedélye nincs. Ha már előbb letartóztatta volna őket valamely arra hivatott hatóság, ugy nem sikerült volna nekik a megmotoztatásuk alkalmával náluk talált 174 frt 70 krt összekéregetni.

Öngyilkosság. Gyűrki Mihály, 80 éves aggasztán és sztanisicsi napszámos, pünkösöd előtt pár nappal Sztanisicon lakó leányától azon kijelentéssel távozott, hogy Gyurity pusztára megy dolgoiba, hol rokoniak vannak. Távolléte nem tűnt fel senkinek, mert hozzátartozói azt hitték, hogy Gyurityon van. E hó 7-én a községi elüljárósághoz jelentés érkezett, hogy Raszina pusztán, egy kutban, emberi hulla fekszik. A kihuzott holttestben a Sztanisicsiról távozott Gyűrki Mihályt ismerék meg, ki a kutba vagy véletlenségből, vagy öngyilkossággal került.

Eljegyzés. Schwitzer Dániel, kulai vasuti mállapértáros, jegyben jár Kulán Kriszhaber Etelka kisasszonnyal.

Kulán dr. Récei Ede, kulai ügyvéd, átvette dr. Maximovits Milán ottani ügyvéd irodáját. Maximovits, hallomás szerint, Dályára megy apósához, a szerb patriárkának jószágára igazgatónak.

Csatorna a Duna és az Adria között. Krupp Károly, az ismert esseni ágyúgyáros és magyarországi nagybirtokos, a napokban a kereskedelmi miniszteriumhoz merész tervet nyújtott be, melynek, ha sikerül, beláthatatlan fontossága lehet a magyar kereskedelemre. Terve az, hogy a Dunát csatornával köti össze az adriai tengerrel. Krupp beadványában részletesen ismerteti az előnyöket, melyek e terv kivitelével Magyarország közigazgatási és politikai viszonyaira hárulnának. Megjegyzi egyszersmind azt is, hogy a csatornatérlet déli részén érdekelt lakosság a nagyszabású mű kiviteléhez kész volna anyagi áldozatokkal is járulni.

Iparosok júniálisa. A helybeli iparos dalárda vasárnap délután a Sikarában júniális rendezett. A mulatság, dacára a zord időjárásnak, jökevény és kedélyes szórakozás mellett késő éjjelig tartott.

Legifjabb tudor. Dr. Nagy Géza n. palánkai földink, a napokban avatottat a budapesti jogi egyetem tudorá.

Pályázat. A hódsághi kir. járásbírósgnál 4 heti határidővel pályázat nyitottat irnoki állásra.

Magyarosodás. Az újvidéki szerb dal-egyesület alkalmazkodik. Most hangversenyt rendez és táncmulatságot. Meghívója tiszta magyar nyelven van nyomtatva, sőt a táncrendbe egy csárdás is föl van véve.

A m. kir. postakárékpénztár 1890-ik május havi forgalma. A m. kir. postakárékpénztárnál 1890. május havában a takarékgazdálkodás be-tételet: 417,575 frt 9 kr., visszafizettetett 383,820 frt 96 kr., a betétátlag ennél fogva e hóban: 33754 frt 13 krral gyarapodott. Az összforgalom 1890. május havában 801396 frt 5 krt tett ki. 1890. május havában, mint új betévé belépett 4868, a betévék közül kilépett 3733; a betévék számában tehát 1135 szaporodás mutatkozik. Betévék számára e hóban értékpapir 25220 frt név vásároltatott. A cheque forgalomban betételet: 5.262.493 frt 13 kr., visszafizettetett: 4.957,520 frt 5 kr., a betétátlag tehát e hóban 304.973 frt 8 krral

gyarapodott. Az összforgalom május havában 10,220.013 frt 18 kr. 1890. május havában a számlatulajdonosok sorába való felvételre jelentkeztek 80-an. Számlatulajdonosok részére e hóban értékpapir 500 frt névértékben vásároltatott. A m. kir. postakárékpénztár betétállaga 1890. május 31-én a takarékgazdálkodás 4,215,997 frt 53 kr., a cheque-forgalomban: 1,383,043 frt 30 kr., összesen: 5,599,040 frt 30 kr.

A kik gőzgépkelői, vagy kazánfűtői vizsgálatra akarnak jelentkezni figyelmeztetjük azokat, hogy a jelentkezőnek be kell igazolnia magyar honosságát, erkölcsileg való kifogástalanságát, és hogy legalább hat hónapig dolgozott rendes gépkelő felügyelete mellett a gépnél, vagy kazánál. Az erről szóló bizonyítvány a községi előjáróság által is megerősítendő. Ha a jelentkező fiatal egyén volna, akkor okmányilag kell igazolnia hogy a 18-ik életévét betöltötte. Együtt arra is figyelmeztetjük a jelentkezőket, hogy a gőzgépkelőktől megkivánatják az állam nyelvének teljes ismerése, (keresk. min. 1888. évi 13,464 sz. r.) hogy a kazánügyi rendeleteket megérthessék, és hogy magyarul írni és olvasni tudjanak. A kazánfűtőktől csak az állam nyelvének teljes ismerése kívánatik.

Plébánosi beiktatás.

Ó-Kanizsa, 1890. június 2.

Fonyó Lajos plébános ünnepélyes beiktatása f. hó 1-én a község színe-java s igen tekintélyes vidéki község jelenlétében ment végbe. Az egyháziak részéről ott láttuk Bende József apát-kanonok, Mamuzich Mátyas szabadkai esperes, Appel Ede ker. esp. zentai plébános, Latky József szabadkai hittanárt, s a világiak közül Császár Péter topolyai főszolgabíró, Vojnics D. zentai szolgabíró urakat stb. A zsufolásg megelt szentgyűléshöz 10 óra előtt kezdetét vett szentmisén az annyira tisztelt, a kanizsaiak által annyira kedvesnek ismert apát-kanonok Bende József iktatta be az ünnepl plébánost, ékes szavak kíséretében felolvastatott a joghatósággal felruházást tartalmazó főpásztori levél, átadattak a kulcsok s az evangéliumos könyv s a hivatalos actus befejezése után Fonyó plébános megatottan mondott köszönetet 1. a jó Istennek, hogy e díszes állást elnyerhette; 2. főpásztorunk dr. Haynald Lajos bibonok érsek ömenciájának, a miért kegyes volt őt nálánál érdemesebbek közül kijelölni; 3. a kegyurnak, a miért őt tisztelte meg bizalmával és 4. a beiktató apát-kanonoknak, ki szíves volt a terhes hivatalra vállalkozni. Ezek után hivatkozik a sz. evang. szavaira „Emlven az egész világra, hirdessétek az evangéliumot, megkeresztelvén őket stb.“ A főpásztor engem is küldött s nekem kötelességem a sz. evang. hirdetése. Jézus azt akarja, hogy minden ember megismerje az igazságot s hogy ez esz-közölhető legyen, felállította a tanító anyaszentgyűlést s ennek kötelessége a tanítás. Hogy pedig Jézus tanítása a különféle vélemények miatt csorbát ne szenvedjen, azt eszalhatatlansággal látta el, mely megörzi és hit-beli tévelygésektől megóvja. „Aki titeket hallgat engem hallgat, aki titeket megvet engem vet meg“ mondá Űd-vözítők s mégis vannak, kik a pap szavában nem az Isten igéjét hanem a pap eszméjét gondolják. Mit akarnak ezek? Talán azt hogy Krisztus maga tanítsa őket? S talán hogy mindent csodával bizonyítson? Azt gondoljátok, hogy akkor jobban hinnének? Nagyon kétem! Mert hisz azok, kik az igéket Jézustól hallották, vajjon hitték-e mindannyian? A kinek az anyaszentgyűléz te-kintélye nem elégséges, annak Jézus alászállása se volna elégséges!... Hogy Isten igéjét hirdessem, az Isten parancsolja, de teszem ezt azért is, hogy megtanuljatok keresztény katolikus módon élni. Aki már észével él s üdvözülni akar, annak szükséges tudnia a hit igazságát. Ez pedig nem velünk született tudomány, ezt tanulni kell! Ezt attól kell tanulni, ki erre fel van hatalmazva. Jézus e hatalmat az apostoloknak s ezek utódainak adta. Ezek hirdették mindig, hirdetik jelenleg s fogják hirdetni tanítását. S ha nekem kötelességem a hittételeket magyarázni, akkor nektek kötelességetek azokat meghallgatni. De hirdetem Isten igéjét azért is, hogy hitetekben megerősödjétek. Talán sohasem volt a kath. egyh. s a hit annyi veszélynek kitéve, mint jelenleg. Gomba száma szaporodnak a vallásellenes folyóiratok, újságok s köte-leteket tesznek ki az új meg új hitgúnyoló könyvek. És csodálatos, ezek mondásai mindenütt hitrele találnak. Kedves keresztények! a ti hiteteknek sok ellensége van! Kiakarják tépni az ő gúnyos, vallástalan iraitokkal kebletekből vallásos meggyőződésüket... A hitelenség mérge lassan, de biztosan terjed... Az apostollal figyelmeztetlek: „ne hallgassatok minden tanításra és tanítóra!“ Vagy talán a hitetlen, tévelygő lelkeknek nagyobb hit-ele volna, mint az anyaszentgyűléznek! Szegzenék bár reánk a gúnyos mérges nyilat, mi Jézus hitében akarunk élni és meghalni. 200 millió ember vallja e hitet, melyért Martirok ontották vériket. Ez azon szent hit, melyen a pokol se fog diadalmaskodni. E hit ad erőt az élet minden kellemetlenségét s viszontagságait békében elviselni. De hirdetem az igéket azért is, hogy megtanuljatok, miként kell kath. módon élni. A vallás többféle köteles-séget ró az emberre, a vallástalan magát ezen köteles-ségektől megszabadítja. A vallásos élet áldozatkészséggel jár, — az élvezetek után áhító ember mit se szeret jobban, mint a vallástalanságot s mivel fél tőle, meg-tagadja Istenét, kibesz. Pál szerint még az ördögök is hisznek... A hit azonban maga még nem üdvözít, szükséges jócselekedeteket is tenni; mit ér azon ember-nek az élete, ki azt mondja: én hiszek mindent, de azért meg sem tesz érte semmit; az ilyen hasonlít a rossz katonához, ki csak szóval bátor s első alkalommal gyá-ván elszalad.

Kedves keresztények! a gyermek jóra és rosszra egyaránt fogékony; ha a gyermeket korán szoktatjuk a jóra, istenes életre, abból rossz ember nem lehet; mert bigyíték meg, hogy a gyilkosok, gonosztevők nem azok közül kerülnek ki, kik jó nevelésben részesültek. Nem egyszer történik meg, hogy a bitófa alatt álló gyilkos felsóhajt: anyám, ha jóra tanítottál volna, nem állanék most itt... Az anyának, a szülőknek első sorban kötelességük a gyermeket nevelni, jó házi nevelés nélkül az iskolai tanítás sem ér sokat, ha ti anyák otthon nem nevelitek gyermekeiteket!... Kegyelmes főpásztorom felhatalmazott még a szentségek kiszolgáltatására is, melyek felvétele által kísértet, nyomorúság, veszedelem esetén kitarást, bátorságot nyertünk megvinni az élet nehéz küzdelmeivel. A szerencsétlen családi élet s házasságoknak oka az, hogy nem Isten segélyével jöttek létre,

hanem a szent...
tölti el,
kerül,
tok me
fölvéte
nek!
kötele
vezetha
sam:
tem e

barátsá
kevesb
nagyve
ber min
is elmon
dek“, m
irt nap
rültnek
fogásnál
ki saját
delmébe
tott vilá
tal van
50 éves
teletnek
ház látá
tikán fal
polharat
A legü
az, hogy
ember,
népet be
áll díes
voltak ö
közé ta
szívét a
nyitják
a szomsz
magát b
palotájáb
rálya va
rályunk
a jószág
gárainak
akáró kel
József ka
felül a leg
körünkle
ben, szom
minket s
hogy éle
és egyhá
a lelkek
plébános
kezelő sz
meg akó
azon férő
sága s má
ismertté s
életemben
hálával ke
mondani,
és tett az
terén, ar
lehetne m
teményei
nem szere
kivüli zen
tos sikere
sága, mely
dolog, kei
is fogok e
szívem mel
az általán
dr. Haynal
lirü főpász
anyánk az
tesse. Tul
nos valan
plébánost
zötti jó vis
izr. vallás
üdvözlik M
bek közt a
veszek egy
nak jogáza
mal felteje
végett. Az
mulatkra
mellette ál
pökévé. Ez
A szentsége
Ravenna vé
püspökül;
püspökké.
tentől jövő
tettek iránt
pásztor. A
éltek, halta
az egyház s
választotta.
Ó-Kanizsa
lasztani. A
dekében egy
hatlan, óhaj
dálva a
sugallatára
isteni gondv
eljárásból me
édes, kedves
Ó-Kanizsa v
ségénküli lak
kik ellene vo
üdvözlik lelki
tott minden e
séget látom s
ros közönsége
azon édes, ke
nyesen létrej
s ebből követ
mindenkor tá
s anyagi küz

ánfűtői
yelmzett-
zólnia ma-
nságát, és
gépkezelő
Az erről
is mege-
akkor ok-
betöltötte.
et, hogy
yelvének
4 sz. r.)
és hogy
ktől csak

ius 2.
sa f. hó
déli kö-
részéről
Mátyás
lébanost,
k közül
k zentai
tegyház-
annyira
ert apát-
lébanost,
tossággal
k a kul-
ctus be-
dott kö-
nyelnyer-
ok érsek
ál érde-
miért őt
noknak,
ek után
ez egész
szelvé-
m köte-
a, hogy
ez esz-
gyházat
ezus ta-
szvend-
és hit-
t engem
ndá Ud-
nem az
it akar-
őket?
gondol-
kettem!
vájjon
yház te-
se volna
sten pa-
muljatók
zevel el-
zságait,
ni kell?
Jezus e-
zek hir-
ni tani-
magya-
llgatni.
n meg-
s a hit
számra
s köte-
k. És
lálnak.
e van!
aikkal
lenség
figyel-
tóra?
ob hi-
ék bár
arunk
helyért
yen a
t min-
iselni.
jások,
teles-
teles-
sággal
szeret
meg-
dögök
lvóit,
mber-
azért
rossz
gyá-
osszra
tatjuk
mert
azok
Nem
nyikos
llanék
köte-
kül az
nem
torom
s, me-
delem
z élet
házas-
létre,

hanem az Isten parancsa ellenére, ezek nem veszik fel a szentségeket s Isten adhat-e ezeknek malasztot? Öröm tölti el, édes öröm a pástort, ha egy eltévedt juha megkerül, ha egy bűnös megtér. Kérlek kedves k. jobbitsátok meg magatokat s járuljatok gyakran a szentségek fölvetelére. Imádkozzunk a bűnösökért, hogy megtérjenek! Imádkozzunk én érettem is, hogy sok és nehéz kötelességeimet teljesíthessem, hogy Isten segítségével elvezethesselek benneteket az örök hazába s elmondhasam: Uram! kiket rám bízál, egyet sem veszítessem el! stb.

A fényes nagymise után a vendéglő dísztermében barátságos ebédre gyülekezett a 106 tagból álló nem kevésbé fényes társaság, mely alkalomra Kranner János nagyvendéglős ugyancsak kitért magáért. A magyar ember mind született szónok s jó Kazinczy ez alkalommal is elmondhatta volna: „árvizkint szaporodtak a beszédek”, mint a 40-es években a pozsonyi országgyűlésről irt naplójában: mert minduntalan hallani lehetett sikerültnél sikerültebb szellemes szónoklatot. A harmadik fogásnál az ünneplő poharat emel a szent aggyasztánra, ki saját erejéből lett azzá, a mi, jogainak s jogaink védelmében ugyszólván a vatikan szűk falai közé szorított világi hatalma s azért mégis a legnagyobb hódolatlanok annak iránta még a más vallású fejedelmek is, kik 50 éves papi jubileuma alkalmával elhalmozták őt a tiszteletnek minden kifejezhető jeleivel. Az anyaszentegyház látható feje, Krisztus földi helytartója, ki a Vatikán falai közt a világ békéjét óhajtja és hirdeti, emel poharat. Néhány perc múlva ismét föl. Fonyó szökött. A legtöbb magyarnak — ugymond — föjellenvonása az, hogy a koronás Királyra emeli poharát; mint magyar ember, ő is úgy tesz. Voltak királyaink, kik a magyar népet boldogították s ezek közt bizonyára első helyen áll diadroságosan uralkodó királyunk I. Ferenc József; voltak ősei közt, kik nagy hódításokat tettek s azok közé tartozik a felséges király is, mert népének szívét a legnagyobb mértékben meghódította; bizonyítja ezt a szomszéd államok lefolyt eseményei; a szomszéd államok uralkodói között több nem érezte magát biztonságban a legszigorubb őrizet alatt még palotájában sem. Boldog azon nép, kinek ilyen király van. Mondjuk egyhangulag, hogy felséges királyunkat I. Ferenc Józsefet kedves családjával együtt a jószágos Isten a magyar nemzet boldogítására, polgárainak örömeire igen sokáig éltesse. (Szűnni nem akaró lelkes éljenzés.) — Ifj. Tóth József nagys. Bende József kanonokot üdvözlö, ki kötelesség teljesítésén jóval felül a legnagyobb aldoszakkal mindenkor megjelen körünkben, mikor szükség van rá s résztvesz örömlünkben, szomorúságunkban; szomorúságunkban vigasztal minket s örömlünkben velünk együtt vigad. Kívánja neki, hogy életében több legyen az öröme s Isten őt a haza és egyház javára éltesse. Dr. Roxer a plébánost, mint a lelkek doktorát s jelen levő édesanyját üdvözlö. Fonyó plébános dr. Haynald Lajos biboros érsektünkről következőleg szól: Ha nem is volnék a kath. egyház papja, még akkor is a legmélyebb tisztelettel emlékezném meg azon férfiről, kit tudományossága, hazafisága, jótékony-sága s más nemes tulajdonai az egész művelt világban ismertté s magasztaltá tevének; de mivel egész papi életemben éreztem atyai jósga melegét, a legmélyebb hálával kell róla megemlékeznem. Róla valóban el lehet mondani, hogy providenciális férfi. Hogy mennyit tesz és tett az egyház és haza érdekében s a jótékony-ság terén, arról könyveket lehetne írni s még akkor sem lehetne mind felsorolni, mert a titokban elkövetett jótéteményei csak az égben vannak feljegyezve s ezekről nem szerezhetjük be az adatokat. A Teremtő őt rendkívül zseniális észszel áldotta meg s ő valóban csodálatos sikereket aratott; de semmivel sem kisebb jótékony-sága, mely nem ismer határt. Ilyen férfiut dicsérni könnyű dolog, kellően azonban nehéz, sőt lehetetlen. Azért nem is fogok érdemeinek méltatására törekedni, hanem csak szívem mélyéből kívánom tisztelt uraim — s azt hiszem az általános közóhajtással találkozzunk — hogy a jó Isten dr. Haynald Lajos biboros érseket, ami kedves s nagy-írú főpásztorunkat, ami bölcsességünkre, szeretett édes anyánk az egyház s hazánk díszére s javára sokáig éltesse. Tukacs Adám jügdudor és Pákolczy horgosi plébános valamint Herz Ede s Szerdahelyi éneklész Fonyó plébánost üdvözlö. Tukacs a közönség s a plébános közötti jó viszonyt, Pákolczy jó szomszédot óhajt, Herz az irt. vallásnak s a kántor a róm. kath. hívei részéről üdvözlöik Manussichsal együtt (szabadkai esp.) ki többek közt a következőket mondotta: a történelemből veszek egy példát, Ravenna történetéből. E városnak jogában állt püspököt ajánlani s egy alkalommal felterjesztette kegyencét a pápához megerősítés végett. Azonban midőn előtte megjelentek, nagy bámulatra nem az általuk felterjesztett, hanem egy melléte álló fiatal embert választott meg Ravenna püspökévé. Ezek megütözték eme indokolatlan eljárásán. A szentséges atya azt mondá nekik, hogy álmában látta Ravenna védszentjét s e fiatal embert ajánlotta Ravenna püspökéül; ő ezt Isten újjának tekinté s ezt nevezé ki püspökké. A ravennaiak hallgattak ezen szokatlan, Istenől jövő újmutatásra s a legnagyobb tisztelettel viseltettek iránta s üdvözlöék őt, mint az istentől kapott főpásztort. A viszony közöttük a legedesebb lett, a hívek éltek, haltak jámbor életű főpásztorokért s halála után az egyház szentté avatta, Ravenna pedig védszentjéül választotta. Hasonló, erre emlékeztető eset fordult elő Ó-Kanizsa városában. A városnak joga van lelkész választani. A város kizemelt magának egy férfit és érdekében egyhangulag lépéseket tett. Azonban megfoghatlan, óhajtatása ezuttal nem teljesült. Más lett kandidálya és azt, kire nem is számítottak, mintegy Isten sugallatára választott meg. És hogy Isten utmutatása, isteni gondviselés által kijelölt eme pástort, a szokatlan eljárásból merem következtetni. Bizonyítékul szolgál azon édes, kedves jelenet, melyet saját szemimmel látok. Ó-Kanizsa városnak valamennyi vallás- és pártkülönb-ségnélküli lakóját van szerencsém itt látni, még azok is kik ellene voltak midőn a választás történt, most örömmel üdvözlöik lelképásztorukat, kit az isteni gondviselés választott minden esetre részükre. En részemről t. uraim e jelen-séget látom s csak szerencsét kívánhatok Ó-Kanizsa város közönségének s a pástornak is, óhajtván azt, hogy azon édes, kedves viszony, mely ma közöttük végérvényesen létrejött: sobase lágyuljon, hanem megmaradjon s ebből következzenek a legszebb eredmények, hogy mindenkor támaszul szolgáljanak egymásnak szellemi s anyagi küzdelmeikben, hogy Ó-Kanizsa lelkesült kö-

zönsége leljen mindig jóakaratu, ügyes lelki vezért, ki szerencsében és balsorsban egyenlő kitartással vezérelje híveit. En részemről t. uraim ezekhez mint iskolatárs is járulok, mi elsőnek tiszteltük őt osztályunkban, iskolatársaim nevében is üdvözlöm s kívánom hogy azon szeretettel környezze őt, melyben mi részesítettük s a mely-lyel emlékezünk róla...

Hogy tudósítással a valót megközelíthessem, meg kell még említenem, miszerint Fonyó pléb. áldomást mondott a patronátusra s köszönetet a beiktató apát-kanonok ns. Bende urnak, utóbb nevezett biztosítja Ó-Kanizsa közönségét a szerencsés választásról s dr. Roxer üdvözlése után bucsut vesze, azt kívánja, hogy hasonló szomorúság sokáig ne érje Ó-Kanizsa híveit, mint az ó-beceieket (hová rögtön utra kel). Szóltak még dr. Néveri Sándor adorjáni pléb. Appel Ede ker. esperes érdemeiről s a szeretetnek, melyet híveinek szívében a nemrég multban keltett, annak kiapadhatatlanságáról; Nagy Lajos a ref. részéről tolmácsolja a jó kívánatokat Fonyó plébános urnak; Vitt Náci a jó topolyaiakat tolvajlással vádolja, azt állítván, hogy Fonyó pléb. urtól topolyai segédlelkészkedése idejében mindent elutajd- nitottak, csak jó szívet hagytak meg nekünk. Császár Péter topolyai főszolgabíró behozonyitani siet Vitt mon-dásának alaptalanságát, a vad élet reánk ó-kanizsaiakra hárván, azt alaposan indokolja boldog emlékü Mészáros Ignác esetével, kit töltik édesgetünk el, utóbbi esetben pedig Fonyó pléb. urat, ki náluk is működött s így azt is övékének mondhatjuk némileg. Kívánja azonban, hogy minél tovább megtarthassuk... A zárbeszédet a meg-térő Saul, a jó Lábdy bácsi tartotta, ki bevallja, mi-szerint mára szavazott, de mióta ismeri, Pál lett belőle s miként ez Krisztusért, ő is kész életét, vérért feláldozni a jelenlegi plébánosért stb.

Lackó.

Viszhang a bajai tanító-testület havi értekezletére beadott memorandumra.

Kelner, a nagy iskolabarád, gyönyörű gondolat-töredé-keiben, a többi közt e drága gyöngyszemet hangsúlyozza: „a szeretet egységre és egyesülésre törekszik, az egyesülés szüleménye öszpontositja magában az egyesültek előnyeit“ és igazza van a nagy emberismerő lélekbuvárának. Még tanító koromban hallottam egy lelkes tanármóltól e jellemző axiómát: „Összetartás által a kicsiny dolgok növekednek, meghasonlás folytán pedig a nagyfontosságú ügyek is tönkre jutnak.“ — Nem lehet tehát melegen üdvözölni Baja város tanítóit karának egyik jeles tanfőjétől — tes-tületi értekezletükre — beadott memorandumát, melyben a többek közt különösen a kartársi szeretetet hangsú-lyozza s felhívja kollégáit, nyújtsanak egymásnak jobbot, hogy válvetett erővel, egy szív s lélekkel törekedjenek terhes, de magasztos hivatásuknak minél nagyobb eredménnyel megfelelni.

Nincs szomorubb valami annál, ha azok, kiknek naponként kell egymással találkozniok, kik ugyanegy hi-vatásnak élnek, egymásra kancsal néznek. Miként szá-míthatnak azok mások tiszteletére, ha ők önmagukat s hivataltársaikat nem tisztelik? Ahol pedig a tisztelet megszűnt, ott a tekintély is a zérusra szállott alá. Pedig ez minden ember, de kétszeresen a tanítóknak féltékenyen őrzött kincse, mondhatni erkölcsi elégtétele lelkiismeretesen teljesített kötelessége után, mit mindenkinek szent köte-lessnesse tőle telhetőleg fenntartani és fokozni. De az egye-nelenség még a szivre is károsan hat s megmetyelzei a kedélyt, mi egyike a főbb fegyvereinknek hivatásunk teljesítésében.

Nincs valami nemesebb s a tanügyre áldást hozóbb, az egyetértés s szeretetnél; mert csak így testületi érte-kezet hozhatja meg a valódi nemes gyümölcsöt. Tekint-sünk szét az emberiségben s látni fogjuk a társadalom minden rétegében a tömörülést, az egyesülést, hogy ez-által kitűződik nemes céljukat, mit egyesek keresztül vinni, megvalósítani képtelenek, egyesülés útján közös erővel iparkodnak létrehozni. De az ily intézménynek létjogo-sultsága is a tagok összetartása, egymás iránti bizalma s tiszteletétől függ. Amint azok egymás közt meghasonlanak, maga az intézmény kártyavár módjára omlik össze.

Igy vagyunk a tanítói értekezletekkel. Ennek is csak akkor és addig van értelme, amíg annak tagjai egyetértve, egymást tisztelve és becsülve, közakarattal iparkodnak az értekezlet célját, a népelevél szent ügyét virágzóvá, a mai civilizált kornak megfelelővé tenni. Amint azonban a tagok saját érdekeiket az iskola javának elébe helyezik, egymás iránt bizalmatlan vagy éppen ellenségeskedéssel viseltetnek, ott hiányzik már az igazi hivatászeretet és a tanítói állásnak őszinte becsülése. Ezek hiányában pedig eredménytelen tanítani pedig lehetetlen. S ha e veszélyes állapot beállt, az értekezlet neveléséges intézményne törpül s úgy a tanító, mint a tanügynek határozottan kárára és veszélyére van.

Távol legyen tőlem még az a gondolat is, hogy az általam igen tisztelt testületet ily viszás és veszélyes hely-zetben lenni hinném, mert megvagyok győződve arról, hogy ők sokkal nagyobb szeretettel viseltetnek hivatásuk iránt, mintsem hogy kicsinyes dolgok vagy saját érde-keikért a tanügy és ezzel együtt önmagukat is ily veszélybe sodortatni engednék. De mindamellett a beadott memo-randumnak az általam említett és a memorandum készí-tője által különösen hangsúlyozott pontja arra enged kö-vetkeztetni, hogy e testület egyes tagjai közt a megha-sonlás magva elhittetett, az egyetértés és kölcsönös tisztelet meglazult. Nem lehetett egyéb célja ennél fogva a me-morandum beadójának, mint az ezen elhittet magot — nehogy az a tanítóra úgy, mint a tanügyre oly veszélyes gyümölcsöt megteremje — már csirájában előlje, meg-semmisítse. E szép tett nem szorul dicsőretnre, elegendé dicsé-rik őt tettei. Kartársai pedig hisszük, hogy a nekik nyújtott jobbot örömmel fogadják, hogy így a régi köl-csönös tisztelet és kartársi szeretet ismét helyreálljon, mely annyi sok szép és nemes tettek szülője szokott lenni. Adja Isten, hogy úgy legyen!

Tomasics Sándor.

Rendelet a sáskairtás tárgyában.

1. §. Minden földbirtokos, bérlő, illetőleg gazdatiszt, ha a birtokukban, illetőleg kezelésük alatt lévő vagy azok-kal szomszédos földeken nagyobb mennyiségű sáska (szöcske) jelenlétét veszik észre, vagy ezt alkalmazottjaik nekik be-jelentik, kötelesek ezt a községi elöljáróságnak, (polgár-mesternek, rendőrkapitánynak, Budapest fővárosban a ke-rületi elöljárónak) azonnal bejelenteni.

Minden földbirtokos, bérlő, illetőleg gazdatiszt, kö-telek összes gazdasági cselédeit, különösen pedig a cső-szöket, kerülőket és pástortokat szigorúan utasítani, hogy a felügyelőkre bizott, illetőleg általuk járt határterest a március hó elsejétől június hó végeig terjedő időközben szoros figyelemmel tartsák, — s ha valahol nagyobb meny-nyiségű sáska (szöcske) megjelenését veszik észre, azt felelősség terhe alatt haladéktalanul jelentsek fel.

2. §. A községi elöljáróság (polgármester, rendőrkapitány, kerületi elöljáró) köteles a vett jelentés után azonnal helyszíni szemlét tartani, s kis- és nagyközségek-ben 24 óra alatt a szemle eredményéről az I. foku ható-ságnak jelentést tenni, rendezett tanácsú és törvényható-sági joggal felruházott városok polgármestere, rendőrkapi-tánya, Budapest fővárosban a kerületi elöljáró a 4. §. ér-telmében azonnal intézkedik.

3. §. A kis- és nagyközségek elöljárósága jelentésé-nek a következőket kell tartalmaznia:

- a) azon határterest megjelölését, a melyen a sáska föllépése megállapított, megjelölve egyszersmind az eset-leg veszélyeztetett szomszéd községi határteresteket.
- b) a sáskalepelt terület hozzávetőleges kiterjedését.
- c) végül, hogy a megelőző évben volt-e az illető ha-tárterest sáska.

A jelentéshez néhány sáskapéldány borszeszes üveg-csében esatolandó.

4. §. A járási főszolgabíró (polgármester, rendőrkapitány, kerületi elöljáró) a vett jelentés alapján haladéktalanul jelentést tesz a földmívelésügyi miniszteriumhoz, — a sáskapéldányokat mellékelve, — s egyidejűleg a törvényhatóság első tisztviselőjéhez.

Ezen jelentésekre nézve a mellett, hogy megemli-tendő, vajjon szükségesnek tartja-e a hatóság a földmi-velésügyi miniszter szakközlegének sürgős kiküldetését, a 3. §-ban foglaltak irányadók.

Ha a sáska föllépése nagyobb mérvű, úgy hogy a miniszterium részéről azonnali intézkedésre van szükség, az I. foku hatóság távirati uton tesz közvetlenül jelentést a földmívelésügyi miniszteriumhoz.

5. §. Az első foku hatóság a sáskairtást a földmi-velésügyi minisztertől vagy annak szakközlegétől minden egyes esetben veendő utasítás értelmében azonnal elrendeli.

Az irtást vezető hatóság támogatására a földmívelés-ügyi miniszter, a hol annak szüksége mutatkozik, szakkö-zégeit küldi ki. A hatóság ezekkel egyetértőleg s ezeknek szakszerű utmutatása szerint tartozik eljárni.

6. §. Ha a sáska föllépése valamely községi határ oly részén történik, hogy ez által a szomszéd község ha-tára is veszélyeztetve van, az irtáshoz szükséges munka-erő részben a járási hatóság elhatározása szerint a szom-szédos község lakosáiból rendelendő ki.

7. §. Ha valamely sáskalepelt terület összefüggőleg több járás, illetőleg járás és rendezett tanácsú város terü-letére terjed, — a mennyiben az irtás hatályossága ezt szükségessé teszi, az irtás a hatóságok egyetértésével, egye-sített munkaerővel s eszközökkel foganatosítandó.

8. §. Ha a sáska föllépése, habár csak nagyobb fol-tonként, de oly módon terjedne ki több szomszéd törvény-hatóság területére, hogy az irtás egyenes és az egész ve-szélyeztetett terület figyelembe vételét igénylő vezetést szükségelne, a földmívelésügyi miniszter az irtási munká-latok egységes vezetése céljából kormánybiztot nevez ki, a ki rendelkezéseit az illető törvényhatóságok kikerülésével közvetlenül intézi az irtást foganatosító hatósági közegekhez.

A kormánybiztos közelebbi utasításait a földmívelés-ügyi minisztertől kapja.

9. §. A mennyiben a sáska valamely község terü-letén először lépett volna föl, a földmívelésügyi miniszter az irtáshoz szükséges eszközöket, a rendelkezésre álló esz-közök arányában ingyen bocsátja az irtást vezető ható-ságok rendelkezésére.

A községek, melyek határában a sáska az előző év-ben már föllépett, kötelesek saját költségükre az irtáshoz szükséges eszközöket beszerezni s azokat jókarban tartani.

10. §. A törvényhatóság köteles évenként legkésőbb december hó végeig jelentést tenni a földmívelésügyi mi-niszteriumhoz az irtást, hogy területén a sáska azon évben, mely községek határában és mekkora területen jelentkezett, továbbá a sáska irtás hatóságilag ellett-e rendelve, foga-natosítva, mely intézkedések tettek s mily eredménnyel.

E jelentés kapcsán indokolt jelentést tesz, hogy mely községekben mutatkozik már előre szükségessé az irtáshoz szükséges eszközök gondoskodni, vajjon ezen községek bírnak-e ily eszközökkel, vagy azok beszerzéséről gondoskodtak-e, vagy a törvényhatóság által lesznek ilye-nekkel ellátva, vagy végre kénytelenek-e a földmívelés-ügyi miniszterium segélyét igénybe venni és miért?

11. §. Kihágást követ el és 100 frtig terjedő pénz-büntetéssel büntethető:

- a) a ki a sáskairtás céljából tett hatósági intézke-déseket megküszitani igyekszik, vagy azokat megakadályozza,
- b) a ki a sáskairtáshoz használt eszközöket szándé-kosan megrongálja.

12. §. Kihágást követ el és 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető, a ki az 1. §-ban foglalt beje-lentési kötelezettséget elmulasztja.

13. §. Az ezen rendelet alapján kirótt pénzbüntete-tesek az országos közigazdasági alap javára fordítandók.

14. §. A főnebbi szakaszokba ütköző kihágások el-bírálására: kis- és nagyközségekben első fokon a főszol-gabíró, másodfokon az alispán,

rendezett tanácsú városokban első fokon a rendőrkapitány, vagy a városi tanács által e részben megbízott városi tisztviselő; másodfokon az alispán,

törvényhozási joggal felruházott városokban első fokon a rendőrkapitány, Budapest fővárosban a ke-rületi elöljáró; másodfokon a városi tanács, illetve a fő-városi tanácsa, harmadfokon a földmívelésügyi miniszter illetékes.

15. §. Jelen rendelet alapján büntetendő kihágások elbírálásánál az 1879. XI. t. c. általános határozmányai irányadók.

16. §. Az irtást foganatosító hatóság felelbezzett inté-zkedéseit is azonnal végrehajthatja, a mennyiben a ké-sedelemből veszély származhatna.

A hatósági közegek részéről, jelen rendelet intézke-dései tekintetében elkövetett minden hanyagság vagy mul-lasztás törvényszerű fegyelmi eljárás megindítását vonja maga után.

17. §. Jelen rendelet 1. és 14. §-ai a törvényható-ságok területén lévő összes községekben március hó végén és április hóban több ízben kihirdetendők.

Budapest, 1890.

Bethlen, s. k.

Az 1453-ik évi május 29-ik napja Byzanban.

(Vége.)

Mahomed és vakbuzgó népének kegyetlensége minden képzetet túlhalad. Állati kéjvágy és féktelen kincs-vágy, párosulva a legvadabb vérszomjával, szennyezte be nem tagadható vitézségüket. A nők szemérme, a férfiak erénye, a legmagasztosabb érzelmek egyaránt gúnyos kacaj közt csak megvetés tárgyai lettek. A szent miseruhák lótakaróul, az oltárok ivó- és evőasztalokul használtattak. Hosszu rabláncokra fűzve hagyták el az anynyira sujtott görögök feldult anyavárosukat. Több mint 60 ezer rabszolgát hurcoltak az ozmánok táborukba vagy hajóikra, hol azután adásvéves vagy csere tárgyai lettek, valamint azt a tulajdonos előnye követelte, végre az egész törökbirodalomba széthurcoltatták. A császárság legelső méltóságai, valamint legelőkelőbbjei mind foglyokká lettek, de mindannyit egyenlő gyalázzal és durvasággal bántalmaztak. A császár kegyence és titkára Pfranza György és családja hasonló sorsban részesült, négy havi fogság után megszabadult és Adrianopolba sietett, hogy nejét egy előkelő töröktől kiváltsa, két gyermeke a szultán szerailjába jött, hol leánya, ki tudja mikép, elhalt, fiát pedig a szultán természetelleni kejelesei közt meggyilkolták.

Könnyű megszámlálni a kegyelet vagy nemeslelkűség vonásait, melyeket a történelem Mahomed szultán életéből feljegyzett. Isidor bibornok szolgai áruhában menekült Galatiába, hol a genuaiak és velenceieknek több menekülési eszköz állott rendelkezésükre, mert az olasz hadihajók még mindig érintetlenül a kikötő előtt horgonyoztak, az általános rablás ideje alatt könnyen visszavonulhattak. A tengerparton várakozóknak nagy jajgatása és sikoltozása között feszítették ki az utnak induló hajók vitorláikat, mi csak nevedett az elindulás percében. Hasztalan várakoztak az ezután menekülni reménylők, mert a hajókon kevés volt a hely és a parancsnokok inkább a saját nemzetbelieket vették fel, akik, dacára a szultán biztatásának, maradni nem akartak és tömegesen odahagyták a szencsétlen várost. A velencei 68 patricius közül 33 menekült a hajókon, 29 fogollyá lett, 6 meghalt; a foglyok később csak 1000—2000 arany váltásdíjért nyerték vissza szabadságukat.

A felszabadult féktelen szenvedélyek mindenkor rombolva működnek. Egy város kirablása minden időben borzasztó jelenetekre ad alkalmat, de annál szörnyűbb, ha egy barbár durva nép egy másik műveltebb népen a diadalmaskodó. A törököket ugyan ez alkalommal nem lehet túlságos vérontással vádolni, a várost sem gyújtották fel, nem is pusztították el, mint egykor a művelt rómaiak Carthágót, de ezt nem kíméletből, hanem haszonlesésből tették, mert hitük szerint minden fogoly elvesztette szabadságát, és vásárra vive, a nyert ár vagy váltásdíj a fogoly uráé lett. A szultán, hogy seregének harcvágyát fokozza, a városnak minden kincsét és drágaságait seregének ajándékozta, és minden időben hasznosabb volt egy órai rablás, mint sok évi ernyedetlen szorgalom. A zsákmány nem osztott fel, mindenki megtartotta, mit rabolt; a zsákmánynak egész értékét mintegy négy millió aranya becsülték, mi többnyire csak a görögök tulajdona volt, mert a kereskedő velenceiek és genuaiak nem tartották kincseiket otthon, hanem inkább kereskedési portékákban helyezték el.

Az egyházakat és templomokat a világhírt Sophia székesegyházzal egyetemben mind feldúlták, szertartási eszközeiket aljas emberi célokra fordították és a sok arany és ezüst, melyet századokon át összehordtak, a durva fosztogatók martaléka lett. De még a holtak nyughelye sem kíméletet, a sírboltokat, temetőket szinte mind feldúlták; az apostolok temploma, a császárok temetője helye hasonló sorsban részesült, a sírokat feltörték, a csontvázakat kifosztva kidobták, poraikat szélnek eresztették. A művészet és műipar számtalan tárgyait sem kímélték, a sok szobor, festmény, mozaik, ezer meg ezer darabra törve, szaggatva, mint értéktelen tárgyak, a vakbuzgó vadság egész dübével semmisítették meg. Mit emberi ész és ipar ezer évek alatt nagy gondnal és fáradsággal teremtet, egypár óra alatt megsemmisítve, örök időkre elveszett. Leginkább lehet talán sajnálni azon ezer meg ezer könyvet és kéziratot, melyek a tengerbe dobattak vagy a lángok martalékául estek, csak keveset sikerült potom áron itt-ott megvásárolni, melyek azután Olaszországba vándoroltak és később az újonnan keletkezett némethoni nyomdákban sokszorozva, az utókor részére mentve lettek.

Az emlékezetes azon évi május 29-én, a napnak nyolcadik órájában és így a ragyogó délfényben tartotta Mahomed marcona harcosaitól körülveve diadalmas bevonulását az elrvult, kihalt városba. Akik láhták, mind csodáltak kísérőinek férfias szépségét és erőteljes testalkotását. A szultán pedig meglepetve tekintett az általa még sohasem látott fényre és pompára, mely oly gazdagon tárult fel szemé előtt. Bemenvén a hippodromba, buzogonyával nagyot ütött az ott álló, bronzból készült három kigyófejű szoborra és szétzúzta az egyik kigyó fejének alsó ajakát, a szobrot a keresztények bálványának tartván.

A Sophia szentegyházhoz érkezvén, leszállott lováról és belsejébe lépve, csodálat és bámulat fogta el a nagyszerűség láttára, parancsára az egyház azonnal megfosztott keresztény jelvényeitől és a birodalom első mecsetje rangjára emeltetett; egy janicsárt, ki jelenlétében egy márványlap feltörésén dolgozott, kardcsapással emlékeztette, hogy a város épületei a szultáné, a janicsárt félholtan kellett kivinni a szabad ég alá. Innen a császári palotához lovagolt, mely a rablók által minden ékeségétől megfosztva, csak puszta mezeten falait mutathatta. A kegyetlen ellenség is meghatva látszott a szomorú látványon, mely talán őt is emlékeztette a földi nagyság mulandóságára és ajkain egy alkalmi perzsa verset mormogva, tovább indult.

Nyugtalan kutatta Mahomed a szerencsétlen Constantin császár hoválettét, eleinte ki sem gyanította sorsát, sokan hitték, hogy szerencsésen menekült, még csak végre a lábbelien látható aranyhímzésű sasok jelvénye által hullája felismertették, melyet eltorzítva a holtak halmi között találtak meg. Két janicsár versengett egymással, ki legyen a császár megöletésének dícsősége? — Chalcocondyles mondja, hogy a hulla fejét levágatták és mint diadaljel egy szobor leültetett feje nyakán közszemlére tétették ki, azután pedig szinte mint diadaljelt Ázsiába küldötték, ennek ellenében Pfranza azt állítja, hogy a szultán elég nemeslelkű volt, vetély-

társát tisztességgel eltemettetni. Azonban valószínű, hogy a hullát némiképp eltemetve. A trónkövetelő Orchán török herege, kinek a görög császár menhelyet adott, palotája ablakából ugrott le és szörnyen halt.

A foglyoknak legelőkelőbbike volt mindenesetre a császár rokona, az ország minisztere és tengernagyja Notaras Lukács; de ő nemcsak meghódolt az új uralkodónak, hanem elrejtett kincseit is lábaihoz rakta. Csálódott, mert a szultán meglepetve annyi kincs láttára, megvetéssel fordult el tőle, „keresztény kutyának” nevezte, ki elég rosszlelkű volt kincseit hazájától megvonni és ellensége lábaihoz tenni; ezért börtönbe dobatta, de nemsokára ismét megváltozott és nemcsak kegyeletet de jóakaratot mutatott családja iránt. Hasonló jóakaratot tanusított eleinte az országnak többi méltóságos viselői iránt is, kik közül többen az ő költségén váltattak ki fogságukból, sőt legyőzött népe többi részének is, mint barátja és oltalmazója mutatkozott.

De ezen jóakarot rögön változott. Nem tudhatni mi okból, volt-e az egész csak kegyetlen ámitás, vagy talán félelem valamely összeesküvésből, vagy mint hírelt, egyik kedvesének ördögi makrancos kívánata, de tény, hogy a látszólagos kegyelem hirtelen átcsapott a legádázabb üldözésre; szászámra koncoltattak fel a hippodrom előtt a legelőkelőbb foglyok, a legelsők között volt a tengernagy Notaras.

A szultán egy lakoma alkalmával, melyen bortól hevülve, féktelen szeszélyeinek szabad menetet engedett, kicsapongásai között Notaras egyik fia után küldött, ki egy csinos kinezésű ifju volt, és miután az atya kívánását megtagadta, az öreget fiaival együtt maga elébe hozatta és azonnal mind a hármát a hóhérnak átadta. A boldogtalan apának nézni kellett mindkét fiának szemelőtti kivégzését, utának ő is, miután egy közeli kápolnában imáját elvégezte, lefejeztetett, de halála ép oly hősiés volt, mint többi honfitársaié.

Azonban nemcsak a görögök, de a velenceiek és genuaiak is hasonló sorsban részesültek. Pataként folyt a vér, mindenütt csak halál és pusztulás nehezedett a keresztényekre, ki csak szerét tehetette, futott és menekült. Azon év június 18-ik napján a diadalittas szultán, vérozónéval borítva, fel nem becsülhető zsákmányával és a legelőkelőbb foglyok nők és leányok kíséretében Adrianopolba visszatért, hol hódítási célja teljesülte után, a magyarok, valamint a többi országok köveit gúnykacajjal hazaküldötte.

Zombor, 1890. évi május 29. é.

Grosschmid Gábor.

Naptár. Junius.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
10 Kedd	Margita	Margita	29 Theodoz.
11 Szer.	Barnabás	Barnabás	30 Izsák v.
12 Csüt.	Basilid. v.	Basilides	31 Hermina
13 Pént.	Páduai Antal	Tóbiás	10 Junius

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Helyettesítii:
Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

3327. szám.
kig. 1890.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Glozsán községében egy 300 firttal javadalmazott inokai állomás fűresedésben lévén, annak választás útján leendő betöltésére határnapul **f. évi július hó 6-ik napjának d. e. 8 órája** tűzetik ki.

Felhívtnak a pályázni kívánók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket a választást megelőző napig alulirotnál nyújtsák be.
Kelt Újvidéken, 1890. június hó 3-án.

Kolozsváry Sándor,
főszolgabíró.

3—2
4180. szám.
kig. 1890.

Pályázati hirdetmény.

A Kucura községben megüresedett, szabályrendeletileg 400 firt készpénz fizetéssel javadalmazott jegyzői állás betöltésére pályázatot hirdetek, és felhívom a pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen felszerelt és nyelvmereteiket is igazoló pályázati kérvényeiket nálam **foló évi június hó 20-ikáig** benyújtsák.
Kulán, 1890. évi június hó 6-án.

Dr. Molnár Károly,
főszolgabíró.

3—1
4219. szám.
kig. 1890.

Pályázati hirdetmény.

A Veprovác községben megüresedett községi jegyzői állás betöltésére pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen felszerelt, nyelvmereteiket is igazoló pályázati kérvényeiket hozzám **foló évi június hó 21-ik napjáig** benyújtsák. A betöltendő jegyzői állással szabályrendeletileg a következő javadalmazás jár:

1. 895 forint készpénz fizetés;
2. szabad lakás;
3. 2/4-ed telekföld és a hozzá kiosztott legelőilletmény, mely után az adót és az egyenértéki illetéket a jegyző fizeti.
4. 6 öl kemény tűzifa.

Kulán, 1890. évi június hó 7-én.

Dr. Molnár Károly,
főszolgabíró.

3—1

Zombor, 1890. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatásból.

2135. sz.

kig. 1890.

Pályázati hirdetmény.

Katymár községben megüresedett 400 firt évi fizetéssel egybekötött aljegyzői állás **f. hó 19-én délelőtt 10 órakor** választás útján fog betöltetni.

Ezen állás elnyerése iránti szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények a választást megelőző napig alulirotnál nyújthatók be.

Almás, 1890. évi június hó 3-án.

Deák Zsigmond,

főszolgabíró.

Gőzcséplő eladó.

Egy 8 lóerejű Marschal Sohns & Comp.-féle

gőzcséplő garnitura

jutányos áron, kedvező feltételek mellett eladó.

Megtekinthető a zombori határban a tulajdonos sáponyai szállásán. Irásbeli megkeresések alulirothoz Apatinba intézendők.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos

Vény Márton,
Apatinban.

5—3

206. szám.

tkvi 1890.

Árverési hirdetmény.

A palánkai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság Hemler Keresztély végrehajtó kérelme folytán Karl Fülöp végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverést 63 firt tökéletesítés és jár. kielégítése végett az 1881. 60 t. c. 144. § a alapján és a 146. § értelmében a palánkai kir. járásbírósa területén lévő Német-Palánka község 366. sz. tjkvében A. 1. sorsz. a. felvett 779/b hr. 404. ö i. sz. ház és belegekre 400 firtban megállapított kikiáltási árban ezennel elrendeli és annak ezen kir. járásbírósa telekkönyvi iroda helyiségében leendő megtartására határidőül **1890. évi június hó 22. napjának délutáni 3 óráját** kitűzi, mely alkalommal a jelzett ingatlan a kikiáltási áron alul is el fog adni.

Az ingatlan a fent kitett árban fog kikiáltatni. Árverezni kívánók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kikiáltott kezéhez letenni.

Kelt Palánkán, a kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóságnál 1890. évi március hó 27-ik napján.

Heties Kálmán,
kir. aljárásbíró.

STOÓSZI

hidegviz-gyógyfürdő

Felsőmagyarországban, fenyvesek között, 2000' a tenger színe felett,

I. rangú klimatikus gyógyhely

mell-, gyomor-, hörgőgörs, köszvényes és idegbántalmak s női betegségek stb. ellen.

Fürdőévd kezdete május 10.

hidegviz-gyógyfürdő, tejkúra, fenyő-fürdők, masszázs és villamos gyógykezeléssel.

Fürdő-orvos: **Dr. Czirfusz Dezso,** fővárosi gyakorló orvos s nőgyógyász.

Szépen berendezett **szobák** 1 és 2 teljesen felszerelt ágyval 60 krtól 1 firt 80 krig naponta; teljes napi **étkezés** 1 firt 20 krtól 1 firt 35 krig. — Junius 15-ig és szeptember havában tetemes leengedés. — **Posta** helyben.

Vasuti állomás: (1 óra) Szomolnok-Hutta.

— **Távirda-állomás:** (3/4 óra) Szomolnok.

Bővebb felvilágosítással szolgál.

3—2

A fürdő kezeléské.

3657. szám.
kig. 1890.

Az apatini járás főszolgabírájától.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye apatini járásba kebelezett 13,000 lakossal bíró Apatin községében megüresedett községi állatorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok s felhívom ezen állást elnyerni óhajtozókat, miszerint az 1888. évi VII. t. c. 117. § a értelmében felszerelt kérvényeiket **foló évi június hó 18-ig** hozzám nyújtsák be.

Ezen állással egybekötött javadalmazás a következő:

1. Évi fizetés 250 firt.
2. Nappali látogatási díj 30 kr, éjjeli látogatási díj 40 kr, napidíja a községen kívül 2 firt.
3. Magánfelek kívánására eszközölt boncolásért minden ló és tehénért 1 firt, apróbb jószág után 50 kr, kisebb műtétek teljesítéséért 1 firt, minden más nagyobb műtétért vagy munkáért 2 firt.

Megjegyezttetvén, hogy a vágóbiztosi teendőket a vonatkozó községi szabályrendeletben megállapított díjak mellett végezni tartozik.

Apatinban, 1890. május 22.

Ribiczey Béla,
főszolgabíró.

3—3